

POSUDEK OPONENTA K DISERTAČNÍ PRÁCI

JUDr. Milana Vrby

na téma

„Zákonné ručení v právu kapitálových společností“

a) Téma

Pan JUDr. Milan Vrba se ve své práci zabývá zákonným ručením v kapitálových společnostech. S ohledem na krátkou účinnost nové úpravy se jedná o téma vysoce aktuální, navíc s mimořádným významem pro praxi. Ucelené pojednání o této problematice nebylo dosud zpracováno a obdobné dílo mezi českou odbornou literaturou chybí. Pojednání je navíc doplněno řadou citací použitelné judikatury a literatury. Předložená práce je tak cenným zdrojem informací a argumentů nejen pro akademickou obec, ale i pro praxi.

b) Zpracování práce

Disertační práce je zpracována velmi kvalitně. Základem práce je systematické uspořádání případů, kdy je u kapitálových společností využíváno ručení. Důraz je kladen na vytyčení problematických míst úpravy a hledání vhodného řešení; návrhy jsou dostatečně podpořeny argumenty. Autor přitom prokazuje nejen své dobré argumentační schopnosti, ale i rozsáhlé znalosti závazkového práva, práva obchodních společností i insolvenčního práva. Značná pozornost je věnována judikatuře, na jejíž závěry je na vhodných místech poukazováno. Důraz je kladen na aktuálnost zdrojů.

Slabinou práce je nedůsledné zpracování ve vztahu k evropské společnosti – v některých případech jsou závěry vztaženy výslovně i na tuto právní formu, zpravidla však práce o evropské společnosti mlčí.

c) Struktura práce

Autor svou práci rozdělil do čtyř částí, které jsou doplněné úvodem a závěrem. Při zpracování přitom postupoval od obecného (problematika ručení z obecného hlediska) k zvláštnímu (ručení v konkrétních případech). Jednotlivé části jsou přitom svým rozsahem vyvážené; jedinou výjimkou je závěr (viz dále).

V úvodu disertační práce vymezuje autor svůj cíl (komplexní zpracování problematiky ručení v kapitálových společnostech) a vymezuje tři hlavní hypotézy, jejichž platnost má být v práci ověřena.

První část práce je věnována obecné problematice ručení. Autor představuje institut ručení a upozorňuje na změny, které přinesla nová úprava. Výklad se nicméně zdaleka neomezuje na prostý popis platného znění zákona, ale zabývá se aplikovatelností pravidel na zákonné ručení.

Druhá část práce je věnována ručení společníků. Autor přitom rozlišuje mezi ručením za dluhy společnosti (zde logicky stojí v centru pozornosti ručení společníků společnosti s ručením omezeným) a ručením za pohledávky společnosti; tato část je doplněna stručným pojednáním o ručení za vrácení přemětů vkladů.

Třetí část je věnována ručení členů volených orgánů. Postupně je rozebráno ručení při nenahrazení škody společnosti, ručení při úpadku společnosti a ostatní ručení.

Čtvrtá část je věnována ručení vlivných osob. Pozornost je věnována situacím, kdy zákonné ručení může vzniknout – při neschopnosti ovlivněné osoby splnit dluh, úpadku ovlivněné osoby a nedodržení podmínek diskvalifikace.

Práce je doplněna stručným závěrem. Omezený rozsah závěru nicméně autorovi nedovolil dostatečně vypovídajícím způsobem shrnout výsledky své (jinak po všech stránkách kvalitní) práce, což práci zbytečně znehodnocuje.

Uvedené členění disertační práce považuji za logické a vyhovující. První část věnovaná problematice ručení z obecného pohledu představuje pevný základ, na kterém je vystavěn výklad představující konkrétní typy ručení. Následně jsou podrobně rozebrány jednotlivé typy ručení, přičemž pozornost je věnována problematickým místům úpravy. Zároveň autor poukazuje na cíl, který by ručení mělo v daném případě (zřejmě) sledovat a v tomto směru také hodnotí vhodnost použití tohoto zajišťovacího prostředku.

d) Literatura a judikatura

Z práce je zřejmé, že autor věnoval vyhledání a studiu zdrojů značnou pozornost. Při formulaci svých závěrů se autor podrobně seznámil s relevantní literaturou i judikaturou. Jejich závěry ovšem autor otrocky nepřejímá, ale hodnotí a neváhá svůj odlišný postoj vyjádřit a náležitě odůvodnit.

Jedním z mála nedostatků práce je úplná absence komparace. Přitom by v některých případech bylo přínosné představit řešení totožné problematiky v jiných právních rádech. Na druhou stranu by však nepochybně hrozilo riziko nadměrného rozšíření práce, která je již takto poměrně rozsáhlá.

e) Formální stránka

Z formálního hlediska nelze práci nic vytknout. Výklad je přehledný a srozumitelný, stylistická úroveň práce velmi dobrá. Gramatické chyby se nevyskytují, překlepy jsou obsaženy zcela výjimečně. Citace jsou provedeny důsledně a korektním způsobem.

f) Dotazy

Na ústní obhajobě disertační práce se navrhuji zabývat následujícími oblastmi:

- Bylo by v rámci vymezení zvláštních druhů podílů možné modifikovat ručení po zániku společnosti (např. jednoznačně vyloučit ručitelskou solidaritu bývalých společníků)?
- Autor polemizuje se zákonným zněním, podle kterého se na zástupce členů volených orgánů – právnických osob použije úprava o následcích porušení povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře, nikoliv však důsledky porušení jiných povinností (s. 109 - 110). Je možné, aby došlo k porušení zákonné (smluvní) povinnosti, která by zároveň neznamenal porušení povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře, tj. není každé porušení zákonné (smluvní) povinnosti zároveň porušením povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře?
- Bylo by možné podmínky vzniku sankčního ručení podle § 159 odst. 3 OZ formulovat tak, aby plnilo svou funkci?
- Autor dovozuje, že prokurista je povinen aktivně odvracet úpadek společnosti (s. 137). Jaké jsou argumenty pro dovození takové povinnosti u prokuristy?

g) Závěr

S ohledem na výše uvedené doporučuji disertační práci k obhajobě.

Dne 12. 9. 2014 v Porto-Vecchio

JUDr. Lucie Josková, Ph.D., LL.M.
oponent disertační práce